

Meiningar og kjak

KLUMMAN

Inna
Törnroos

Sum ein heitur favnur

»Gate is closed« stóð tað á skeltinum, tá ið eg fyri góðum mánaði síðani lendi í Bergen og skuldi víðari til Føroya. Flogfarið úr Oslo var avlýst, og tá vit fimm føroyingar, sum skuldu víðari við Atlantic, lendu í Bergen, var tað beint út og so í fullum farti framvið tax-free, bilsnum ferðandi og einum smádrongi, sum næstan bleiv niðurtrumlaður av okkum.

Hini fyra skundaðu sær, tí tey ikki vildu missa møgu-leikan at siggja sólarmyrkingina. Eg skundaði mær av einari aðrari orsök – eg vildi heim at siga pápa mínum farvæl.

Flogfarið bíðaði eftir okkum. Og tá ið vit komu til útgongina stóð ein av flogskiparunum og bjóðaði okkum vælkomnum. Hann gav mær eitt klem og kondoleraði. Sjáldan hevur eitt klem verið so vælkomnið.

Tá eg kom umborð á flogfarið, var ein av teimum eldri flogternunum umborð, og hon gjørdi sum flog-skiparin og gav mær harafrat mína egna rekkju aftast.

Mini tár runnu, tá ið vit lyftu úr Bergen. Tí tá mintist eg, hvussu væl føroyingar duga at taka sær av teimum, sum syrgja.

Teir komandi dagarnar bóru so sanniliga eisini prógv um tað sama. Allastaðni, eg og syskini komu, vóru heitur favnar og vermandi orð. Tey, sum ikki hava upplivað sorg, kunnu ikki vita, hvussu ómetaligan týðning tað hevur, at fólk minnast, vilja seta orð á og vísa sína samkenslu.

Føroyingar duga hetta sera væl. Hví tað er so, veit eg ikki. Kanska kenna vit so nógv fólk og eru von við stóðuna. Ella eru vit uppvaksin við einari virðing fyri teimum, sum hava mist og syrgja.

Í útlandinum havi eg upplivað, at fólk lata sum onki – og tað særir. Tí letur man sum onki, er tað tað sama sum at siga, at persónurin, tú hevur mist, merkir onki.

Eg skilji væl, at tað kann verða trupult viðhvørt, og at man ikki veit, hvussu og hvat man skal siga. Men eitt lógvatak er oftast nokk.

Føroyar kendust veruliga sum ein heitur favnur, teir dagarnar eg var heima, og virðið av tí er nakað, eg bara kann løna aftur við at gera júst so sum tit øll gjørdi móti mær og systkjunum.

Annfinn Brekkstein

Býráðslimur í Tórshavnar
kommunu fyri Sambandsflokkinn

Uppgangstíðir við fátækra-dømi

Samgongan hevur seinastu tíðina fingið nógvar ákoyringar fyri at gera ov lítið fyri teir bólkar í samfelagnum, sum ikki hava nóg mikið av pengum til eitt vanligt húsarhald og eitt virðuligt lív – nógv fólk liva í 2015 undir fátækramarkinum.

Hetta kann tykjast sera løgið, tá hugsað verður um, at vit hava uppgangstíðir og reypa av búskaparvøkstri og okkara ovurstóra náttúrugivna ríkidømi. Onkur velur enn tá at samanbera Føroyar við eitt Pardís at liva í.

Vit vísa á Føroyar, sum eitt demokratiskt vælferðar-samfelag, har øll hava líka møguleikar og rætt til okkara vælferðartænastur, uttan mun til inntøku, hvar ein býr í landinum o.a. Men er hetta nú rætt?

Tað kann ikki vera rætt, at býtið av samfelagsvirðinum ikki kann koma øllum fólkinum til góðar, eitt nú ókt virði frá fiski- og alivinnuni. Vit kunnu ikki standa og hyggja at, meðan samfelagið verður skeiklað og stættarmunurin bara gerst størri og størri, við tí avleiðing, at trivnaðurin í øllum samfelagnum versnar.

Sendingin í Kringvarpinum seinasta hóskvöld undir heitinum “Við hjálp frá góðum fólki”, gav eitt innlit í, hvussu stakir upphaldarar við børnum í Tórshavn og aðrastaðnis í landinum hava tað figgjarliga og sosialt. Sendingin vísti m.a., hvussu trupult tað er at fáa teirra privatu figgjarætlan at hanga saman, eitt nú vegna ov høgur útreiðslur til bústað og annars eitt avmarkað útboð av bústaðarmøguleikum til henda samfelagsbólkin. Eitt nú vanta leiguíbúðir.

Hetta merkir, at sjálvt um

sosialu veitingarnar til einstakar upphaldarar í Føroyum møguliga eru tær somu sum t.d. í Danmark, so strekkja pengarnir ikki til í Føroyum, tá meginparturin av veitingini fer til kostnaðarmiklan bústað o.a.

Nýggjar politiskar loysnir

Politiskt er talan um eitt økið, sum eigur at takast í nógv størri álvara enn gjørt higartil. Tað at útvega sær ein bústað er fyri tey flestu eitt stórt mál, bæði figgjarliga og í aðrar mátar - hetta saman við tørvinum á at kunna forsyrgja sær sjálvum og familjuni.

Tá vit so vita, at nógv fólk, serliga stök og pensjónistar hava trupulleikar við at útvega hóskaði bústaðir og soleiðis, at hetta figgjarliga hongur saman, so eigur tað almenna at tryggja eina umfordeiling við stuðli, sum ger tað møgult hjá øllum at finna nakrar virðiligar og brúkiligar loysnir. Føroyar eru sum kunnugt eftirbátur við valmøguleikum á bústaðarøkinum.

Politiska skipanin eigur sum skjótast at seta á stovn eina skipan, sum tryggjar okkara stöku og serliga útsettu í samfelagnum eitt ískoytið og bústaðarloysnir, sum veruliga gera mun. Eitt nú eigur at veitast ein bústaðarstuðul, sum t.d.

er treytaður av, hvat ein rindar í húsaleigu, hvussu stórir bústaðir eru, hvussu nógv búgva saman umframt teirra samlaða inntøka og ogn. Eisini eigur útboðið av leiguíbúðum at økjast og til ein rímuligan leiguprís.

Tað skal viðmerkjast, at Bústaðir ikki kunnu byggja so bíligar íbúðir, at tað slepst undan serligum stuðulsskipanum.

Tað sær út til, at hesir sosialt útsettu føroyingar, heldur vilja flyta til Grønlands ella til Danmarkar, tí har er útboðið størri og breiðari, sámuligari leiguprísir umframt at stuðul verður veittur til bústaðar-útreiðslur til ymsar bólkar.

Vit eiga at veita okkara fólki javnbjóðis møguleikar sum í okkara grannalondum, tað er eitt krav til politisku skipanina í 2015 og í bestu búskapartíðum. Hesi fólkinu eru fleiri arbeidssfor, hava fleiri eitt arbeiði og teirra børn skulu gerast góðir komandi samfelagsborgarar – tey skulu bara hava javnbjóðis møguleikar í okkara demokratiska vælferðarsamfelg, og vit muga ikki missa tey.

Politikarar mist sambandið við fólkið

Ein kann spyrja um okkara landspolitikarar – og hetta er galdandi fyri allar politisku

flokkarnar í Tinginum - hava mist sambandið við fólkið ella hava teir tað sjálvir so gott, at teir heilt einfalt gloyma síni medmenniskju og hvat teir, sum politikarar eru settir í verðina til?

Tórshavnar kommuna hevur havt ein virknan leiklut fyri at bøta um íbúðar-trupulleikarnar í økinum. Vit í Tórshavnar kommunu hava nýliga latið Bústaðir eitt stórt grundstykkið til sera lágan prís, til at byggja leigubústaðir á, sum vit forvænta sæst aftur í leiguprísinum. Tað verður kortini neyðugt við samstarvi millum land og kommunur fyri at fáa brúkiligar loysnir fyri miðal- og láginntøkurnar.

Í lýtuni er politiska skipanin í Føroyum tíverri ikki før fyri at skipa henda sosiala partin í samfelagnum – tilvildin ræður. Hetta sæst best við, at privat, felagskapir og familjur noyðast at taka um endan og vísa ábyrgd og samfelagssinni, og hava nú gjørt tað í fleiri ár á rað.

Tað líkist ongum, at okkara landspolitikarar soleiðis ignorera verandi trupulleikar, skylda uppá hvønn annan og ikki taka ábyrgd og røkja sína uppgávu at menna vælferðarsamfelagið – initiativið at samskipa liggur fyrst og fremst hjá landinum.

Ver við í kjakinum!

Send teldupost til post@socialurin.fo

Fátækramarkið 2013

Stök við einum barni	12.800 kr.
Stök við tveimum børnum	15.754 kr.

Kelda: Álit um føroyskt fátækramark